

Nr 273.

Av herr **Hjalmarson m. fl.**, om åtgärder för främjande av det frivilliga enskilda sparandet.

I bilaga 1 till 1949 års statsverksproposition, bihang 2, »Översikt över det ekonomiska läget 1949», uttalas (s. 114), att efterkrigstidens sparbenägenhet synes ha visat sig otillräcklig samt att problemet för lång tid framåt synes vara att åstadkomma ett sparande som är tillräckligt stort för att medge önskvärda investeringar.

Från skilda synpunkter måste det enligt vår uppfattning anses av synnerlig vikt, att ökningen av sparandet åvägbringas genom *frivilliga* insatser från medborgarnas sida. Att sparandet varit otillräckligt har från högerhåll vid upprepade tillfällen understrukits. Detta har dock icke föranlett sådana positiva åtgärder, som synas oss erforderliga. Då det är nödvändigt att snarast möjligt få till stånd en stark ökning av sparandet, finna vi det angeläget att frågan om olika åtgärder av sparsamhetsfrämjande karaktär göres till föremål för skyndsamt utredning.

I olika sammanhang har diskuterats att medgiva skattelättnad för skattskyldiga som i viss form företaga nysparande. Bland annat har 1944 års allmänna skattekommitté i december 1947 avgivit ett förslag i sådant syfte. Utan att här taga ställning till detta förslag vilja vi helt allmänt framhålla följande.

För att en dylik sparform skall få någon större betydelse såsom en stimulation till sparande, måste den för spararen framstå såsom mycket enkel. Den får sålunda icke vara förenad med några besvärliga formaliteter och får icke synas åsyfta någon ökad kontroll över eller insyn i den enskilde spararens ekonomiska dispositioner och ställning. Vidare böra de förmåner i skattehänseende, som den nya sparformen skulle medföra, vara så påtagliga för spararen, att de starkt locka honom att spara i den angivna sparformen och att genom begränsning av konsumtionen öka detta sitt sparande så mycket som möjligt. Genom att sålunda appellera till den stora massan av små och medelstora inkomsttagare kan man förvänta att nå en effektiv minskning av konsumtionen hos den stora allmänheten.

Vi ha icke förbisett, att anordnandet av en sparform, som privilegieras vid beskattningen, kan innebära risk för att densamma användes även i andra fall än som därmed avses. Enligt vår mening är emellertid en sådan invändning icke av avgörande betydelse. En liknande uppfattning har även framförts av 1948 års bevillningsutskott. I anledning av en från högerhåll

väckt motion med hemställan, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till 1948 års riksdag om åtgärder för att främja det frivilliga enskilda sparandet, uttalade nämligen utskottet, att det med hänsyn till syftet med de ifrågasatta anordningarna enligt utskottets mening kunde anses försvarligt om *någon* risk förefunnos. Då emellertid utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t ägnade uppmärksamhet åt den i motionen berörda frågan om åtgärder för att främja det frivilliga sparandet, ansåg utskottet icke erforderligt att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag i ämnet.

Under den tid som förflutit, sedan denna fråga behandlades vid föregående års riksdag, har intet annat åtgjorts för att främja det *frivilliga* sparandet än att den redan tidigare igångsatta sparpropagandan fortsatt. Vi ha givit denna propaganda vår helhjärtade anslutning, men nödgas konstatera, att propagandans resultat icke varit tillfredsställande. Det är också psykologiskt förklarligt att effekten blivit denna, då spararen icke erbjödes några för honom klart påtagliga fördelar.

Vi ha i det föregående huvudsakligen uppehållit oss vid tanken att skattevägen uppmuntra sparandet. Detta är endast en av de möjligheter, som stå till buds. Givetvis böra även andra åtgärder övervägas.

Under hänvisning till det anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte framlägga förslag till årets riksdag om åtgärder för att främja det frivilliga enskilda sparandet.

Stockholm den 23 januari 1949.

Jarl Hjalmarson.

Elis Håstad.

Eric Nilsson
i Svalöv.